

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazet'a" ose:
Jol'a si Dumineca.

Pretulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anu lu XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 88.

Dumineca, 4 16 Novembre

1879.

Brasiovu, 15/3 Novembre.

Publicamu mai josu proiectulu de lege asupra administrarei Bosniei si a Herzegovinei care a fost prezentatu ambeloru parlamente ale monarchiei austro-ungare si care se desbate acuma in camer'a dela Budapest'a.

„Primirea acestui proiectu de lege ne va duce nesmintitu la unu parlamentu comunu la absolutismulu ministeriului comunu.“

In aceste cuvinte a culminatu vorbirea deputatulu din opozitiunea intrunita Desideriu Szilágyi ténuta in siedinti'a dela 11 l. c. Mauritiu Jókai voindu se arate că parerea lui Szilágyi este esagerata si nebasata, a citatu acele cuvinte ale sale ear' Szilágyi intrerupendu-lu a declarat, că nu a intrebuintiatu cuventulu „nesmintitu“, ci a disu, că proiectulu ne va duce seu la unu parlamentu comunu seu la absolutismulu ministeriului comunu.“

Ori-cumu a vorbitu dér' deputatulu Szilágyi, elu, dna parerea nóstra, a caracterisatu prin acele cuvinte cătu se pôte de bine situatiunea, numai cătu trebuia se dica mai corect nu că proiectulu ci că insusi faptul ocupatiunei, care a causatu presentarea acestui proiectu, va avé acele urmari.

Ministrulu-presiedinte Tisza le-a spus'o destulu de lamuritu celoru din opozitiune că silintiele oratorice ale d-loru sunt zadarnice, deórece argumentele loru se indrépta in contra ocupatiunei insusi si ocupatiunea este unu faptu implinitu pe care d-loru nu 'lu mai potu face se fia nefacutu. Proiectulu presentatu de guvernulu este numai o urmare necesara a ocupatiunei. Asiadér' diet'a maghiara nu mai are multa alegere, ea trebuie se 'lu primésca, dupa ce a primitu ocupatiunea.

Camer'a maghiara se afla dér' intr'o strimtóre din care nu pôte iesi decâtu numai primindu acelu proiectu, căci déca l'ar' respinge ar' poté se i se presente unulu si mai reu. Din mai multe rele este mai bine a alege pe celu mai micu, si dlu Tisza asigura că, dintre tóte modurile possibile pentru regularea administrarei Bosniei, celu propusu de guvernulu este celu mai bunu.

Eata semburele discursulu ce l'a ténutu dlu Tisza Mercurea trecuta. De acolo inse că proiectulu actualu este dintre tóte combinatiunile celu mai puçinu periculosu, nu urméza că este bunu, că nu amenintia nicidecumu interesele statulu ungaru. Ministrulu-presiedinte a disu că déca s'ar' introduce unu guvernulu nedependentu de monarchia in Bosni'a, acést'a ar' aduce cu sine caderea dualismulu. De aci inse earasi nu urméza că prin modalitatea propusa de guvernulu nu se voru jigni nicidecumu interesele dualismulu. Déca in fine d. Tisza dice, că atunci dualismulu ar' fi amenintiatu, candu s'ar' dovedi că pe bas'a creata de elu nu este cu potintia o actiune energica si consecuenta a monarchiei in afara, are mare dreptate. Ce idea ar' poté se capete Europ'a despre unu statulu care n'ar' avé nici-o libertate de actiune in afara? D. Tisza sustienendu acést'a inse n'a documentatu cu nici unu cuventu că actiunea bosniaca intre-prinsa de cătra monarchia pe bas'a dualismulu, nu amenintia pôte totu atâtu de multu, de nu mai multu, dualismulu, că cumu l'ar' fi amenintiatu actiunea intrelasata.

Pactulu dela 1867, oper'a lui Franciscu Deák, s'a basatu pe aceea că institutiunea delegatiuniloru se fia restrinsa numai la afacerile comune ficstate in acelu pactu. Acuma vine guvernulu si cere că se li se dé delegatiuniloru o plenipotiuntia mai mare, care se se estinda asupra tieriloru ocupate si totodata se se largésca cerculu competintiei ministeriului comunu cu privire la acele tieri. Prin acést'a in adeveru se pôte desvoltá cu timpulu o a treia putere in statu, care nu e prevediuta in pactulu dela 1867 care are tendinti'a mai multu de a slabi institutiunile comune decâtu de ale intari.

O fóia maghiara opozitiunala a observatu că acuma este vorb'a de aceea că Ungari'a se primésca in principiu centralisatiunea. Ce-i dreptu si centralistii si federalistii voiescu unu parlamentu centralu forte, numai dualistii sunt in contra acestei idei. Dér' nu e vorba inca de unu asemenea parlamentu. Proiectulu de lege din cestiune se feresce fórté de a se pronuntá categoricu in vreo directiune, elu creaza numai o stare esceptiunala nedefinita in tierile ocupate, si va fi astfelu unu isvoru nesecatu de conflicte interióre de dreptu publicu. Pericululu de care vorbesce opozitiunea maghiara nu zace dér' in ceea ce aduce astadi proiectulu, ci in ceea ce pôte se aduca in venitoriu.

Cronic'a evenimentelor politice.

In 10 Nov. l. c. s'a inceputu in diet'a Ungariei desbaterea asupra proiectulu de lege privitoriu la administrarea Bosniei si a Herzegovinei, despre cari provincii „inca nu se scie déca sunt austro-ungare ori ungaro-austriace“. Potemu se constatamu, că vorbirile câte s'au ténutu pëna acuma in camer'a ungaru asupra acestui proiectu nu au adusu mai multa lumina in cestiune, atât'a numai s'a vediatu, că opozitiunea intarita de astadata prin voturile cătorva din sinulu maioritatii, căroru inca nu le place proiectulu bosniacu, combat pe vieatia pe mórté acestu proiectu că pericolu dualismulu si independentei constitutiunale ungaru, dér' nu s'a aflatu inca nici unulu, care se vina cu-o contra propunere practica.

In conferenti'a Tiszaistiloru din presér'a desbaterei, s'au declaratú cãtiva membri de frunte, intre cari Falk, Ordody si croatulu Mihailovici, cari intotdeauna áu votatu cu guvernulu, că de astadata voru votá in contra proiectulu. Cu tóte astea ministrulu presiedinte Tisza 'i remane inca o maioritate insemnata pentru că se póta sperá că-i va succede a face se se primésca de cătra dieta si acestu ultimu fetu alu politicei lui Andrásy.

In diu'a a dou'a a desbaterei Ernestu Simonyi si consoci au depusu pe biroulu camerei o motiune, in care arata causele, pentru cari partid'a extremei stange respinge proiectulu presentatu de guvernulu. In acést'a motiune se dice, că deórece partid'a extremei stange a fost declaratú ocuparea Bosniei de periculosa pentru interesele statulu ungaru a) din punctu de vedere alu sigurantiei esteriore, căci ocupatiunea provóca incurcaturi in afara b) din punctulu de vedere alu constitutiunei, fiindu că ocupatiunea schimba relatiunile de statu, create prin art. de lege XII: 1867 si asia destulu de apesatoriu, prin aceea, că mai adauge contra legi la cele doue state constitutiunale, din cari se compune monarchia, unu alu treilea teritoriu care va fi guvernatu in modu absolutu si astfelu inmultiesce afacerile comune si asia destulu de stricatióse, maresce cerculu de activitate alu delegatiuniloru si stá in contradicere cu spiritulu legi, care in § 27 dispune, că ministrulu comunu afara de afacerile comune nu pôte conduce afacerile speciale ale nici uneia din ambele pãrti, nici nu pôte influentiá asupra loru. c) Din consideratiuni economice, fiindu că ocupatiunea ne aduce nesce provincii a carora venituri nu acoperu nici propriele trebuintie si receru investitiuni costisitóre cari servescu unoru interese straine in sarcin'a statulu ungaru. d) Din cause nationale, fiindu că ocupatiunea estinde suveranitatea statulu ungaru (?) asupra unoru nationalitati straine, cari si pentru aceea potu se nutrésca eventualu sentieminte ostile; — deórece inse suntemu de convingere, că ocupatiunea acést'a stricatiósa in tóte privintiele se se sisteze cătu mai curëndu, prè candu proiectulu de façia voiesce se dé ocupatiunei unu caracteru durabilu; din tóte consideratiunile aceste ne rogamu de camera, că se nu primésca nici de basa a discussiunei speciale proiectulu guvernulu.

Dupa Ernestu Simonyi a vorbitu deputatulu Desideriu Szilágyi in numele opozitiunei intrunite contra proiectulu. Observamu, că dep. Szilágyi trece de celu mai bunu oratoru in camera, si adaugemu că de astadata si a datu o deosebita siintia se convinga pe reoresentanti despre aceea, că proiectulu despre administrarea Bosniei amenintia in gradulu supremu dualismulu. Si elu a depusu pe birou o motiune subscrisa de corifeii opozitiunei intrunite, care suna asia: „Camer'a se decida, că nu primesce nici in genere proiectulu diu cauza, că, déca va capetá valóre de lege, dispositiunile Art. de Lege 1867 nu voru mai avé intielesu; apoi fiindu că proiectulu maresce cerculu competintiei ministeriului comunu si alu delegatiuniloru cu noue agende, cari modifica caracterulu acestoru institutiuni si prin aceea amenintia bas'a dualistica a monarchiei: in fine fiindu că nu asigura ambeloru state ale monarchiei o influentia decidetóre asupra regularei si conducerei administrarei aceloru tieri.“

Nu se pôte predice cu siguritate, déca proiectulu privitoriu la Bosni'a va fi primitu seu nu de cătra maioritatea camerei ungaru. Se dice, că multi dintre deputatii croati voiescu se se abtiena dela votu, in care casu guvernulu anevoie va avé maioritatea receruta. Pena acuma au vorbitu pentru proiectulu puçini, Moritz Jokai l'a aperatu cu focu si in siedinti'a dela 12 Novembre a vorbitu d. Tisza că se mai incurageze pe mameluci. Presidintele consiliului dise, că afacerea bosniaca e o afacere comunu si déca proiectulu s'ar' respinge, pentr'unu altu proiectu inca nu s'ar' aflá o maioritate.

Cãtu pentru acusarea că in Vien'a se face politica russésca, dice d. Tisza că e nedrépta; ocuparea a facutu mai multu se se încorde relatiunile cu puterea cu care opozitiunea ar' fi doritu se ne batemu. Argumentele aduse de opozitiune se indrépta in contra ocupatiunei insusi, nu inse in contra proiectulu. In totu casulu e mai de preferitu că Bosni'a se fia in manile nóstre, decâtu că acolo se domnésca cu numele Turci'a, in realitate inse Russi'a si panslavismulu. Mai periculosu ar fi unu guvernulu bosniacu, nedependentu de monarchia, pentru că ar' causá caderea dualismulu. Dualismulu s'ar' periclitá tocmai atunci candu amu face se créda lumea, că pe bas'a dualismulu este impossibila o actiune energica consecuenta in afara. Proiectulu corespunde constitutiunei, nu restringe nici autonomi'a Ungariei, nici a Austriei si apera influenti'a guvernulu ungaru. — Cine are dreptu acuma d. Tisza ori dnii Simonyi si Szilágyi? Acést'a se va vedé peste cãtiva ani.

Si in Vien'a se desbate proiectulu de lege asupra Bosniei in sinulu comisiunei parlamentare alese pentru scopulu acest'a, care si in 12 Nov. a primitu cei d'antai 5 paragrafi ai proiectulu, amenandu-se desbaterea asupra paragrafului 6. — Asemenea au desbatutu comisiunile respective in ambele parlamente si proiectele de lege privitóre la contingentulu recrutiloru pentru 1880 si la prelungirea legi esistente pentru armarea tieriei pe alti diece ani. Comisiunea camerei ungaru a primitu ambele proiecte fara modificare, in comisiunea Reichsrathului inse s'a ivitu o opozitiune crãncena din partea progressistiloru nemti, care voiesce că legea de armare se se prelungésca numai pe unu singuru anu.

Nu potemu se trecemu cu vederea doue interpelatiuni ale lui Simonyi adresate ministrulu Szapáry. Antai voiesce se scie d. Simonyi déca este adeveratu că ministrulu Szapáry a provocatu la duelu pe deput. Pázmándy? Alu doilea intréba, pe ministerulu intregu: déca crede că a fost de ajunsu raspunsulu din urma ce la datu ministrulu de finace la interpelarea lui Pázmándy in privinti'a viuderei obligatiuniloru rurale? Miuis-

trulu Szapáry din parte și apromisă că va răspunde.

În timpul din urmă s'a scris multă cu deosebire în ziarele austriace despre a liga, ce este în ajunul de a se forma între micile state independente din Balcani. „Lig'a din Balcani“, cumu este titulată acuma combinațiunea acésta, pare a neliniști cu deosebire pe politicii noștri austro-ungari, căci lor li se pare, și pôte nu fara cauza, că lig'a statelor din Balcani va fi îndreptată în contra Austro-Ungariei. Eata ce scrie acuma „Neues Wiener Tageblatt“ cu privire la acésta :

„Din isvoru demnu de credință primim acuma împărțiri precis formulate, după cari în 6 Noiembrie s'a încheiat între Serbia, Bulgaria și Muntenegru o alianță defensivă și ofensivă. Tratatul respectiv, conține, după aceea împărțire 24 articule, în cari se enumera cazurile, cându va fi necesaru cooperatiunea militară a numitelor trei state. Unii din acești articuli se referă la casulu cându Albanii s'ar' opune executării tratatului dela Berlinu, majoritatea articulelor se referă înse la casuri de-o cooperatiune provocată prin năsuiri de expansiune a vr'nei puteri mari europene. Unulu din aceste casuri este estinderea Austro-Ungariei peste fruntari'a Novibazarului. În contractu se obliga cele 3 state a mobilisă în casu de lipsa unu numeru de trupe nespuse de mare, Asia Serbia 120,000, Muntenegru 60,000 și Bulgaria 90,000 de oameni. Hotărîrea asupra comădei supreme se rezerva pentru mai tardiu. S'eu că asupra acésta nu s'au pôtutu întielege acuma, s'eu că postulu comandantului suprem se pastrăza pentru unu gener. rusu. În punctulu ultimulu alu tratatului se obliga cei trei aliați, a procede neamenatu la reorganizarea trupelor lor și la completarea materialului de război, spre care scopu, spre a ajutâ Muntenegrului 'i se dă principelui Nichit'a unu avansu de 75,000 Galbeni. Aceste sunt dispozițiunile principale ale tratatului care crează „Lig'a din Balcani“. Nu ne vomu însielă dec'a vomu presupune, că, cându s'a planuit acésta liga, au fost proiectată primirea și a Turciei în federațiune. Nu scim dec'a ide'a acésta a cădiutu s'eu că a fost numai amanată.“

Din partene credem, că nu ne însielam, dec'a sustinem, că informațiunile fôiei vieneze nu voru fi tocmai așa de exacte, precumu ni se asigură. Dec'a înse „N. W. Tagblatt“ a voit se ne dovădească din nou temerile, ce le au politicii austro-ungari de-o asemenea federațiune, apoi si-a ajunsu scopulu. Ar' trebui că cineva se ignoreze tóta istori'a a acelor mici state slavice, că se credea că ele se voru pôte aruncă vreodată în brațiele Austro-Ungariei. După încercările zadărnice ce s'au făcutu la Vien'a cu Muntenegrii și Serbi, de ai trage în mrej'a austriacă, credem, că au fostu de ajunsu spre a derimă tóte iluziunile de felulu acésta.

Proiectu de lege.

despre dispozițiunile necesare privitóre la administrarea Bosniei și Herzegovinei încredințată Austro-Ungariei prin tratatul de Berlin din 13 Iulie 1878.

§ 1. În sensulu legiloru privitóre la afacerile comune ale monarhiei (art. de lege XII: 1867 și legea dela 21 Decembrie 1867 R. G. B. Nr. 146) ministeriulu este imputernicitu, a influență pe langa responsabilitate constituțională asupra administratiunei provisorice a Bosniei și Herzegovinei.

§ 2. Ministeriulu ia parte la tóte consultările, cari se voru tiené în ministeriulu comunu cu privire la statorirea directiunei și a principiiloru acestei administratiuni provisorice precum și asupra construierei de căli ferate.

§ 3. Administrarea acestor țeri se se întocmească așa încâtu cheltuelile ei se se acoperi prin venitele proprii (i. e. ale țeriloru ocupate.)

Dec'a și încâtu acésta acum îndată nu s'ar' pôte ajunge în mesura deplină proiectele privitóre la sumele ce voru fi a se acoperi pentru administrarea ordinară sunt de a se statu în sensulu legiloru existente pentru afacerile comune în cointelegere cu guvernele ambelor parti ale monarhiei.

Încâtu înse administrarea Bosniei și a Herzegovinei pentru investițiuni permanente, ce nu se tienu de sfer'a administratiunei curente, precumu pentru căile ferate, clădiri publice, s'eu erogate estraordinare de asemenea natură, ar' cere prestări financiale din partea monarhiei, astfel de prestațiuni se potu încuviință numai pe temeiulu unor legi create în conglasuire de ambele parti ale monarhiei.

§ 4. Pe aceeași cale sunt de a se statu principiile, după cari se se reguleze și administreze următoarele afaceri în Bosni'a și Herzegovin'a: 1. Organizarea vamiloru,

2. Cheltuelile indirecte, cari în ambele parti ale monarhiei au a se manipulă după legi omogene, create în întielegere. 3. Taierea monetelor.

§ 5. Ori-ce schimbare a raportului existentu alu acestor țeri cu monarhi'a are lipsa de învoirea conglasuitóre a legislativelor din amendoué partile monarhiei.

§ 6. Legea presentă, sub presupunerea că dispozițiunile corespunditóre ei voru primi valóre de lege și în regaturile și țerile reprezentate în Reichsrath și că se voru publică deodată cu aceasta lege în valóre cu diu'a publicării ei.

O scrisóre rectificatóre a lui Kossuth.

Nu de multu amu fost publicatu o conversațiune interesantă, pe care unu anumitu Peyramont, corespondentulu alu diarului „Soleil“ din Paris, se-o fi avutu Ludovicu cu Kossuth, și pe care a publicat'o în numitululu diaru. Kossuth a adresatu acuma cu dat'a 4 Nov. o scrisóre deputatului Helfy, în care declara că nu cunósce pe acelu „Peyramont“, d'ér' nu néga, că a conversatu c'unu francesu cunoscutu vechiu, care a trairu multu timpu în Ungari'a, numai cătu reproducerea acestei conversațiuni în „Soleil“ nu este exactă. Cu deosebire desminte Kossuth în tonulu celu mai indignatu cuvintele ce i le pune în gura corespondentulu diarului „Soleil“ asupra atitudiniei magnatiloru unguri și asupra alianței între Ungari'a și Germani'a.

„Totdeauna am fost și voiu fi — dice Kossuth — unu amicu caldurosu alu amicitiei sincere și alu alianței între Ungari'a și Germani'a; amu fostu înainte de 1848 că omu privatu și diaristu; în 1848 că ministru în modu însemnatu și de atunci că publicistu întotdeauna. Numai cătu aceea ce se numesc acuma alianță între țerile Ungari'a și Germani'a (ceea ce înse nicidecamu nu este) a venit pre a tardiu și noi nu vomu pôte trage folosu dintr'insa; căci setea scurtu veditóre de expansiune a creatu în vestu si ostu premise atâtu de abnorme, în cătu, dec'a cris'a devenita prin nebunia nedelaturabilă ar' oferit ocaziunea, că alianți'a se se probeze în modu practic, Germani'a se va află într'o asemenea situațiune, că va avé lipsa pentru sine însuși și de celu din urmă soldatu alu seu (de ar' avé numai destui) și noue nu ne va pôte oferit în contra dintelor slavici nici o armată ba nici chiaru unu scobitoriu de dinti. Se lasam înse acésta. Logic'a istoriei va merge calea s'a. Ceea ce me supera mai multu sunt cuvintele, ce se dice că leasim fi întrebuintiatu în contra magnatiloru.

„Voiu istorisi ceea ce s'a vorbitu în acea conversațiune familiară, ce n'am portat'o cu „Peyramont.“ Era vorba de politic'a orientală. Eu am spusu ceea ce 'mi zăcea greu pe anima. Amu enumeratu faptele, ce s'au creatu și am desvoltatu urmările loru periculóse.“

„Visitatoriulu m'a întrebatu — dice Kossuth — „Pentru D-dieu, cumu a potutu Andrassy că Unguru se face o politică atâtu de funestă?“ La acésta n'am răspunsu, că „viitoriulu patriei nu a causatu niciodată durere de capu comitelui Andrassy“ acésta n'am dis'o, că-cu ilu cunosceam din timpii trecutii; mai puțin amu potutu se dicu acésta acuma, cându 'mi punu în rându scrierile mele, și dau de scrisori d'ale lui din anii cincideci, cându înca continuă a me numi iubitululu seu amicu și, siefu, cari scrisori 'mi dau dovăda onaratóre, că binele patriei 'i zăcea la anima. Asia-dér' n'am disu acésta, ci am disu, că acea politică n'a făcut'o Andrassy, elu a executat'o numai, d'ér' n'a făcut'o. Ea este politic'a curției „politic'a casei mele“, cumu i s'a spusu lui Zsedény la începutulu anulului. Politic'a acésta esista mai de multu de 25 de ani în palatul dela Vien'a (acésta o potu dovădi diplomaticesce.)

„În Vien'a i se dice ministriului de esterne „acolu trebuie se mergem“ și apoi tréb'a ministriului este numai, de a afla drumulu care duce acolo. Andrassy, a avutu numai o alternativă, s'eu a merge la Bosni'a s'eu la Terebes. Elu a alesu drumulu celu d'antai și a capetat pentru aceea „Velerea Aurea“ (goldenes Vliess.) Ast'a e totu.

„Dér', dise visitatoriulu meu, nu se află între magnatii unguri nici unu patriotu independentu în cugetarea sa, care ar' pôte se vină cu o politică mai bună în locululu lui Andrassy? Eu: Cumu se nu se află. Numai cătu unoră că acești'a nu li se ofera postulu lui Andrassy, și acelu caruia-i se ofera s'eu că nu este așa, s'eu dec'a ar' arat' aplecare spre „asia ceva“ nu afunge ministru și 'lu tramitu acasă. De aceea nu asi vedé bucuros, dec'a ar' veni în locululu lui Andrassy unu Unguru. Tienu de o mare nefericire pentru patri'a mea că la execu-

tarea acestei politici ominoșe portofoliulu ministeriului de esterne a fost în man'a unui Unguru, căci, desi e adevăratu, că diet'a ungrésca nu e decâtu unu birou de registrare, cătu totusi a afirmă, că acea fortă, acea violență esista pe lume, care ar' fi fostu în stare a face se se fia registrată acésta politică chiaru și de către biroulu acesta de înregistrare, dec'a ministriulu de esterne n'ar' fi fostu ungru.

„Asia se întorse discușiunea asupra magnatiloru unguri. Visitatoriulu meu 'mi dise, că nu pôte întielege de ce class'a magnatiloru, care are unu votu decisivu în viați'a națiunei, nu si-a pusu în câmpuna tóta greutatea ei pentru binele națiunei.— Eu: De ce nu s'a întemplat acésta? Eata marea întrebare istorică, la care sufletulu omului trebuie se se posomorască. Am vedit acésta classă în anii 1848/9 la lucru, de ce nu si-a pusu atunci în câmpuna greutatea corporativă? Si totusi se află în acésta classă barbati eroi, martiri, caractere tari, cari erau gata a sacrifică totu pentru patriă. Ce e dreptu, lungă acésta existau și calculanti de cei cu două fețe (am citat exemplul), erau și de cei, cari chiamau pe moscoviti și 'i conduceau, tradatori, d'ér' aceste sunt apariții individuale; Omeni rei se află în tóte clasele societății. Reulu celu mai mare a fostu înse, că class'a magnatiloru că corporatiune, că factoru constituționalu a parasit națiunea și nu se vedea nici ari. Constituțiunea ungara a datu aristocrației ungare greutate corporativă în viați'a publice a națiunei, ce 'ia fostu pastrată și în legile dela 1848; acésta greutate înse lipsia în câmpuna sôrței națiunei; aristocrați'a ungara că factoru constituționalu, n' amersu la Debreczinu) De câte ori am auditu pe Perényi, pe acelu Perényi care în istori'a acelu tempu este o figură marétiă, unica, de câte ori l'am auditu plângându-se amaru despre aceea, că cu rogari, amenințări, corespondențe, alergări în timpu de multe săptămani n'a fost în stare, a adună o cameră a magnatiloru și că, după ce cu multu necazu totusi la succesu a-o adună, membrii ei erau atâtu de puțin încâtu era intristatoriu a te uită la acea adunare. Cu excepțiunea acelor puțin patrioti fideli, magnatii unguri de nascere independenți străluciau prin absenți'a lor. Dintre cele două colonne constituționale ale edificiului de statu unguru a lipsit un'a pe tempulu întregi campanie. Acésta lipsa a făcutu se cada patri'a; dec'a aristocrați'a ungara ar fi statu că factoru constituționalu că institutiune pe langa poporu, pe langa națiune, atunci nar' fi prinsu rădăcina nici pierderea încrederei proprii pe pământulu udatu de sange alu patriei; atunci nici desertiunea de partidă nu ar' fi luat dimensiuni așa de mari, tradarea nu ar' fi fost posibilă; noi n'am fi cădiutu. Dér' magnatii că institutiune n'au mersu la Debreczin. Astfelu le-a fost posibilu unor individi, cari si-au uitatu de datori'a ce-o aveau către patriă, a se presentă întrunu conventiculu la Pojoniu că institutiune înainte Tiarului și a sigilă chiamarea moscovitiloru cu cererea aristocratismulu unguru.“

„Asiadér' la întrebarea, că de ce în cestiunea încurcaturilor orientale clas'a magnatiloru unguri nu a pusu în câmpuna greutatea s'a? este răspunsulu meu: pentru că n'a făcutu acésta nici la 1879, căci desi s'au aflatu între magnatii unguri totdeauna patrioti escelenti în tóte privințele și se află înca și acuma, totusi aristocratismulu unguru, că factoru constituționalu, că institutiune politică este unu adevăratu anachronismu. „Drepturi egale, datorii egale“ era deviz'a de predilectiune a lui Szechény. Privilegiile n'au locu în ultimulu patrarulu alu secululu alu XIX-lea.“

În partea din urmă a scrisorii sale bătrânulu exdictatoru arată, de ce a disu, că Perényi a fostu figură marétiă, unică. Cându deputatiunea ungara merse cu Kossuth la Vien'a spre a cere sancțiunarea legiloru din 1848, Perényi într'o convorbire cu Kossuth a predisu izbucnirea revoluțiunei, arătându-i, că antagonismulu între corón'a regelui unguru și corón'a imperatului austriacu nu se pôte delatură decâtu prin aceea că Ungari'a s'eu se face o provincie a imperiului austriacu, s'eu se rupe de Austri'a. Perényi s'a declarat pentru rupere și a provocatu pe Kossuth se se pună în fruntea națiunei. Kossuth adauge, că a urmatu „maiestriulu“ seu, înainte memoriei caruia și acuma isi plăca fruntea.

Din parlamentul austriac.

Debaterea proiectelor de adresa in adunarea deputatilor.

(Urmare.)

Dep. Dr. Jacques declara, ca ca reprezentant alu parasilui este convinsu, ca poporatiunea capitalei intimpina cu simpatia pe deputatii slavi, observarea deput. Suess in privinta acest'a nu este a se considera prin urmare ca o amenintare. Oratorul polemizeza in contra espuneriiu lui Clam Martinitz, Rieger si Liechtenstein. Sentiulu nostru de conciliatiune — dice oratorul — l'amu doveditu prin aceea, ca amu trecut in tacere peste declaratiunea, ce-o facura Cehii la intrarea lor. Nu poteti cere inse dela noi, ca se recunoscemu continuitatea dreptului de statu boemu faia de constitutiunea nostra si in privinta acest'a nu ne vomu poté intielege. Situatiunea esterióra, care in cestiunea orientala a adatu numai o solutiune provisorica, nu ne lasa timpu pentru certe autonomistice. Numai prin concentrarea tuturor poteriloru intr'unu singuru punctu se póte ajunge unu sopp mare; acestu unicu punctu este adi binele economicu alu poporatiunei. Se ne concentramu in acest'a poterea noastra si vomu ajunge la ceea ce nisuiamu cu totii, adeverata ferice a iubitei nostre patrie (Aplause in stang'a).

Dep. Ales. Friedmann vorbesce in contra descentralizarii, cerédu, ca se se imbunatatesca economi'a statului cumu s'a intemplat sub Sully si Colbert.

Ministru-presiedinte comite Taaffe: Inalta camera! Ministriulu actualu nu numai ca a gasitu probleme grele, der' si-a pusu insusi o problema forte grea si adeca problema de a face se se intielega si se se impace intre sine aceste elemente, cari, desi sunt petrunse de sentiaminte patriotice, totusiu printr'o lupta indelungata seca s'au instrainatu spre daun'a scopului comunu, adeca: de a promové binele iubitei nostre patrie. A luá rolulu unui mediocitoriu este in totdeauna nemultiamitoriu; der' in casulu acest'a este totusiu patrioticu. Acestu ministriu nu e, nu póte si nu-i iertatu se fia unu ministriu de partida (Bravo! in drépt'a) aici, deca ar' fi astfeliu, nu ar' poté se sté peste partide si se mediocescu (Bravo!) Discursulu tronului accentueza cu claritate trei momente: Conservarea constitutiunei sanctiunata; intielegerea si impacarea pe terémulu constitutiunei cu mediocetele ce le ofere acest'a constitutiune; in fine neamestata incepere a lucrarei spre regularea financeloru statului si redicarea economiei poporale. Spre a ajunge acestu scopu trebuie se incungiuramu orice lupte teoretice, caei existenti'a si valórea de dreptu a constitutiunei nu mai e iertatu a-o pune in intrebare (Bravo! in stang'a). Deórece inse adres'a majoritatii — abstragédu cu totul dela cuvintele asprii si s'ai respectu aci — corespunde mai multu cuvintelor si spiritului mesagiului, potu numai se recomandu in numele guvernului, ca proiectulu maioritatii se se ié de basa a descentralizarii speciale (Aplause viui in drépt'a).

Dupa acest'a se propune si se primesce incheierea discusiunei. Singurul vorbitoriu, care mai era inscrisu pentru proiectulu maioritatii, a renuniatu la cuventu, ear' vorbitori scrisi contra proiectului alegu de vorbitoriu generalu pe Dr. Herbst, care iea celu d'antiau cuventutu in siedinti'a armatore dela 31 Octobre.

Dep. Dr. Herbst incepe prin a protesta in contra acuzariloru din partea drépta. Apoi polemizeza contra dep. Donavieski, dicédu, ca tocmai aceia (polonii) facu pe Nemti responsabili pentru totu, cari au votatu pentru tote cate ni le imputa noue (Aplause viui in stang'a). Apoi se intórcu la vorbirea comitelui Clam-Martinitz, pe care o numesce cea mai insemnata din cate s'au tienutu de cãtra deputatii din drépt'a, si dice: Si noi recunoscemu ca constitutiunea póte fi modificata, der' pe cale constitutiunala si positiunea noastra este, ca refusamu modificarea ei intr'o anumita directiune si deca intielegoti impacarea asia, ca se consentimu la tote cate le cere maioritatea, atunci trebuie se declaru ca la adresa nu consentimu (Bravo! in stang'a). Noi nu dicemu ca nu voimu se concluramu cu dvóstra, dicemu numai ca nu voimam. (Aplause viui in stang'a.)

Dupa aceea se adreseza cãtra principele Liechtenstein, care a disu ca si „tieranulu este asiadicédu unu romanu. — Asiu potea se consideru acest'a de o gluma, asiu potea si eu dice ca: poporul germanu inca e asia dicédu unu poporu (ilaritate). — Vorbitoriulu iea in aperare capitala Viena care dice ca in fidelitatea cãtra imperiu si monarciu nu stã inderetulu nici unui orasiu din monarchia, ceea ce a doveditu cu ocaziunea nuntei de argintu imperials. Deca in Prag'a la 1866 s'a serbatu diu'a nascerii Maj. Sale in faia garnisónei prussesci acest'a este forte honoratoriu, der' cei ce au suferitu mai antiau au fost locuitorii dela fruntari'a Boemiei (Nemti), si acesti'a au doveditu unu patriotismu esemplaru.

Prin declaratiunea deputatilor Cehi noi amu fost siliti se ne accentuamu positiunea nostra de dreptu. Si ce, pre candu domni din acea parte intra cu stégulu desfasiuratu in camera, noi se ni 'lu infasiuramu pe alu nostru si se 'lu bagamu in dulapu, noi se nu ne exprimamu convictiunea?

Der' adres'a contine inca si momente economice. D. deputatu din Boemi'a comite Clam-Martinitz a vorbitu de crisa anului 1873 si espunerile sale se deosebescu de ale

celorlalti in aceea ca d-s'a nu crede ca numai sistemulu de pena acuma póta vin'a la daunele ce le-a suferitu imperiulu nostru; d-s'a a vorbitu de-o lipsa a prevederei si de o cauza a crisei, care ar' fi incatuvu desvoltarea Americi. Eu n'asiu crede, ca crisa anului 1873 a fost provocata prin acest'a desvoltare; ceva ce credu inse si de ce me temu este, ca nou'a crisa in raporturile Europei vechi se va causá prin desvoltarea Americi si inca cu o intiecla ne mai pomenita. Acest'a parere nu este nou; Marele poetu germanu a cunoscut'o inca cu multu inainte si 'mi permitu a ceti versurile sale caracteristice. Ele suna (cetesce):

„America, du hast es besser als unser Continent, der alte,
„Hast keine verfallenen Schlösser und keine Basalte,
„Dich stórt nicht im Innern zu lebendiger Zeit
„Unnützes Erinnern und vergeblicher Streit.“

(America, tu o ai mai bine ca continentulu nostru vechiu, tu n'ai casteluri-ruine, n'ai basalte, pe tine nu te conturba in interiorulu teu reminiscintie nefolositoare si lupte zadarnice.) (Aplause vii si ilaritate in stang'a.) Nu este acest'a Motto pentru luptele nostre constitutiunale si óre nu se potrivece cu certele nostre nefolositoare despre drepturi istorice trecute? (Fórtu bine! in stang'a).

Dloru! S'a adausu unu nou factoru, care face, ca Europ'a se apara totu mai multu bolnava, eara dincontra Americ'a totu mai multu senatosa. Acest'a bóla, bóla europeana este militarismulu (Strigari in stang'a: Fórtu bine!) Militarismulu póte se ruineze si va ruina Eurp'a (Fórtu bine! in stang'a). Noua vieatia culturala se redica in Americ'a. Istoria nu se repeta ea creaza totu noue formatiuni. Desvoltarea ce avu locu in Americ'a in anii ultimi, s'a executatu in Europ'a in multe sute de ani, pre candu acolo 'i trebuiescu numai puçini ani. Cine ar' fi creditu inainte cu 3 ani, ca pretiurile graneloru europene se voru regulá dupa pretiurile burselor de fructe din Americ'a? Ce se va intempla in viitoriu nu scimu. Americ'a s'gduita de-o crisa grea de bumbacu, de unu resbelu in contra baroniloru cu sclavii din sudu, de a caruia dimensiunii n'avemu nici idea, avendu totodata sarcina unei mari datorie faia de tierile esterne, s'a desvoltatu in puçini ani astfeliu, incãtu abia existe unu statu european, care are unu creditu ca Americ'a, care póte se capete paraie cu-o asemenea dobénda ca Americ'a. Der' ce se intempla in Americ'a si ce in Europ'a? Resbelulu acest'a era terminatu, si unu anu dupa aceea Americ'a mai ca nu mai avé a r m a t a p e p e c i o r u. Europ'a este tota in arme, isi sustrage junimea dela ocupatiunile, intrebuinteaza miliarde peste miliarde pentru sustinerea „poporului in arme“ si intrebarea e numai aceea: Cãtu timpu Europ'a va poté se duca in spate acest'a? Intielegu ca nici unu statu nu póte stá isolatu in Europ'a, der' va se vina curédu timpulu, in care convictiunea va fi generala ca Europ'a, ca Austri'a nu mai póte portá acea sarcina. Ceea ce mai face ca Americ'a se fia mare este emigratiunea in Americ'a, care in urm'a sarcineloru iea dimensiuni totu mai mari si prin care acest'a tierra castiga totu mai multa potero si capitalu personalu, cari producu acolo din nou fructe si devinu, amenintatóre pentru Europ'a. Nu ignoreza asiader' pericululu, der' credu ca nu e indreptatita imputarea, ca amu fi trebuitu se scimu inainte, ce se va intempla! Credu ca acest'a n'a potut'o scinimenea in Europ'a, tocmai asia precumu nu s'a potutu scinainte cu 15 ani, ca pe fiecare anu voru trebui se se plãtesca multe milioane pentru petroleu. Aceste sunt lucruri cari venira fara scire; si dupa ce domni din partea drépta se afla in maioritate si dupa ce unu ministriu portatu de increderea lor (ilaritate in stang'a) se afla la cãrma, va fi la rândulu acestei maioritati si acestui ministriu, a combate crisa ce ne va amenintia in viitoru. (Aplause viui in stang'a.)

(Va urmá.)

Din Bihari'a 11 Novembre.

... In ce mesura se slabescu spiritulu nationalu la poporatiunea romana de pe aci, cu ochi plini de lacrimi vedemu si din incidentulu urmatoriu: Prin denumirea de canonicu actualu a Rdss. Dnu N. Vulcanu devenindu vacanta parochi'a romana de Let'a-mare, comitatulu Bihariei, ar' fi cuggetatu tota lumea, ca poporeni romani din Let'a s'ar' bucurá, deca ar' capetá unu parochu, care posedédu calitatile unui adeveratu preotu se fia totodata si bunu romanu, dorere inse ca anim'a acestoru poporeni séu mai bine disu a conducétoriloru lor pare a nu mai bate de locu pentru romanismu. Astfeliu se consultara multu in tote unghiurile satului si ce credeti ca a hotaritu marele sfatu? A decisu se cãra dela Ilustritatea S'a Episcopulu oradanu unu atare preotu, care se le scie predicá in limba maghiara mai bine deca tu romanescu, fiindca densii intielegu mai bine limba lui Arpad, decãtu aceea ce o au sup'to cu laptele mameiloru lor!?

In 7 Novembre st. n. se adunara in soboru si dupa o scurta noua consultare isi concentrara cutotii dorintiele in persón'a Dlui Georgiu Dara-

bos, parochu in Dengeleagu, care intre toti preotii Diecesei, de densii cunoscuti „uniculu ar' fi si este in stare a satisfacé dorintieloru lor susamintite“, facura apoi suplica formalá cãtra Il. S'a Episcopulu, nevoindn a precepe, ca o asemenea procedere póte se strice favoritulu lor, — o subscrisera toti presentii si o tramisera la tient'a s'a. Speramu, ca Santi'a S'a Episcopulu, care prin esoperarea denumirei nouilor Canonici oradani si-a castigatu aplaudarea intregului Cleru si in acest'a cauza va fi pastoriulu sapientu si va numi in acea comuna romanésca de parochu unu barbatu calificatu, care se fia in stare nu numai a discipliná poporatiunea superba de acolo, cãtu si mai vértosu a resuscitá intr'ins'a sentiulu de nationalitate, care stã se amórtiesca cu totul.

(Amu datu locu corespondintiei de mai susu, pentru ca si ea ilustreza in cãtuvia situatiunea periculosa, in care se afla de presentu poporatiunea romana din partile ungunene. Cu tote astea ni se pare necredibilu, ca Romanii din Let'a mare se fi cerutu dela Episcopu numirea memoratului preotu pentru ca ar' sci „predicá mai bine ungunesece. Póte ca unulu séu altulu in marginirea s'a si in lips'a de cunoscentia a institutiuniloru si desvoltare istorice a bisericei romane greco-unite se fi exprimat o asemenea dorintia absurda, der', cumu amu disu, acel'a, deca nu a fostu unu reuvoitoriu unu inamicu alu acestei biserice, a trebuitu se fia unu ignorantu, caei deca nu, ar' fi trebuitu se scie ca unu preotu romanu nu póte se-i fia iertatu niciodata a predicá unor poporeni neausi romani in limba ungunésca. Romanii din Let'a-mare, suntemu siguri, ca deca au intielesu pena acuma predicele romane, le voru intielege si de aci incolo si un'a din datoriele capitale ale preotulu lor viitoriu va fi si aceea, ca se nu lase, ca poporulu se 'si neglige séu chiaru se uite limba bisericei, limba stramosiesca, cu care a traitu pena acuma dile bnne si rele. De aceea ne asociamu si noi la dorntia corespondintelui, ca Prea Santi'a S'a Episcopulu Oradiei se nu lase ca o comuna atãtu de insemnata romana se se instraineze dela sinulu bisericei si alu natiunei. — Red.)

Diverse.

(Loteriile de bani din Germania si Romania.) L'Independance Roumaine“ din Bucuresci atrage atentia guvernului romanu asupra urmatoarei impregiarari: Diarele sunt pline de anuciuri, cari invita subscriitori pentru loteriile de bani organizate in Germania. S'a disu, ca 20,000 Romani ar' fi respunsu la acestu apelu si s'a facutu calcululu: ca pretiulu unui biletu fiindu de 24 franci si supunendu, ca fiecare subscriitoriu nu a luat decãtu unu singuru biletu, acest'a 'i dà 480,000 franci cari iesu din Romania spre a nu se mai intórcu niciodata, caei cei ce castiga la jocurile aceste de norocu sunt forte rari. Nu sunt nici patru pe anu, cari castiga ceva de dragu dómne. Adaugeti la acest'a, ca aceste loterii sunt dese, reinóndu-se in fiecare luna. Ceea ce face, ca intrunu anu vree 6,000,000 de lei romani se emigreze si se naturalizeze in Germania. Si cifra acest'a e forte moderata. Se asigura, ca de trei ori pe atatia franci se ducu in Germania. Eata cumu se lucréza pentru regele Prussiei (proverbulu travailler pour le roi de Prusse). Ministriulu de finance se trudesce multu pena ce incaséza impozitele. La tierra, in locu se mérga banii la perceptoru, se ducu la collectorulu de loteria. Amu poté se citamu o comuna rurala, unde la 100 de locuitori jóca 40 la loteria. Semnalamu aci unu reu care recere unu remediulu promptu si energicu.

(Venatóre de ursi.) Pe hotarulu Avrigului a fost in septemanile trecute o góna de ursi, la care a luat parte d. generalu comandantu locot. maresialu Bauer, d. generalu majoru Koczzi, d. I. Sterca Siuluti d. adv. I. de Preda si alti venatori, cam pena in 30 la numeru, gonaci cam la 300. Cu ocaziune acest'a ni se spune, ca dupa o góna ostenitoare s'a ivitu unu ursu, pe care Avrigeianulu George Rang'a, omu de 70 de ani si care a impuscatu mai multi ursi in viati'a lui, l'a nimeritu cu o puscatura incatu ursulu a caditu numai decatu la pamentu. Rang'a de bucuria ca a caditu ursulu a aruncatu pusca si vrea se se suie calare pe ursu dera fú retienutu de alti venatori, cari nu credeau ca ursulu era mortu, si avura dreptate, caei ursulu s'a sculat si a plecatu mai departe macaru ca din elu curgea sangele siroiu. Ajugédu la sirulu gonaciloru ursulu vrea se 'si faca cale printre densii si a pusu branc'a pe o fetisóra de vre o diece

ani, care esise cu buna'sa la góna, si o aruncá in laturi. Biata copia a scapatu cu fric'a si cu o mica sgarietura la unu picioru. Mai bine a incoltítu intr'unu picioru ursulu pe altu Romanu, care 'i trase una cu securea. Urmarindu venatorii pe ursu a scapatu si incoltítulu cu atata. **Dupa** mai multe alte puscaturi ursulu a remasu in fine mortu. Pelea ursului s'a vendutu prin licitatie, eara din pretiulu pelei capatara cei raniti câte o gratificare cá se si uite de frica si 'se si aline durerile „Tel. Rom.“

(Catastrof'a din valea Murciei.) De curénda frumós'a Spania fú isbita de unu ingrozitoru desastru, care intrece catastrofa dela Seghedinu. Mai multe districte au fost inundate; mii de ómeni inecati, perderile materiale se ridica la preste 50 de milióné. Autoritatile au inmormentatu 600 de cadavre numai in valea Segurei si, neputendu-se inca strabate in unele tienuturi, unde sate intregi au disparutu, se presupune, cá cadavrele ingropate sub derematuri nu se voru gasi decatu dupa mari lucrari de uscare. Se dice, cá preste 300 persóne au fost tērite in mare numai in diua de 15. La Murcia, in cuartirulu „de Carmen“ si „de San-Benito“ s'au derematu 250 case si 100 amenintia a se derima. Districtele Lorca si Orihucla nu sunt astadi decatu unu imensu lacu de nomolu. Mai multe sate au disparutu cu totulu. La Nonduermas, preotulu si paraclisierulu fugiti in clopotniti'a bisericiei, n'au voitu se deschida usile nefericitoru locuitori, cari mai toti au peritu sub ochii lor. Indignarea poporului in contra acestui preotu fara anima si a demnului seu subalternu, a fost aprópe de a provocá disordine; autoritatile au arestatu pe acesti doi complici si li s'a intentatu unu procesu criminalu. Dér, afara de acestu casu de miserabilu egoismu, câte acte de abnegare si de eroismu. In nóptea de 14, au fost scene oribile si totu deodata sublime. Intunereculu, sunetulu clopoteloru, mugirea vijeliei, sgomotulu surdu cel'u faceau a-pele Segurei, se amestecau cu tipetele multimei ingrozite, cu apelurile desperate ale victimeloru, cu sgomotulu caseloru ce se cufundau sub loviturile curentului. Cătiva ómeni-de anima, armati cu larterne si cu tortie, isi dara zadarnice silintie pentru a veni in ajutorulu nefericitoru, cari se urcasera pe acoperisiele caseloru lor. Se spunu lucruri ingrozitóre. Familii intregi au disparutu sub apa, cu cateva momente inainte de-a le veni ajutoru, femei, betrani, copii acatiati de obiecte plutitóre chieanu ajutoru, fara nici un folosu, talasurile ii tērau, ii isbiau de obstacole si, sleiti de puteri, nefericitii dispereau in abisu. 50 de leghe patratre, de pamentu cultivatu sunt cu totulu devastate, o suta de sate distruse in stabilimentele publice din Murcia si la locuitorii caritabili din acelu orasiu sunt 12,000 de muncitori lipsiti de totu, goli, fometosi, desolati, cari au perdutu tóte sperantiele si fiintiele pe carele iubiau. Cata nefericire! „Rom.“

(Unu diaru fara se amenu.) D. Lebey, directorulu Agentiei Havas, a fost insarcinatu cu compunerea unui diaru, care va apare numai odata si se va vinde in folosulu inundatiloru din provinci'a Murcia. Acelu diaru va avé formatulu „Ilustratiunei“ si va coprinde siése-spre-diece pagini. Principal'a curiositate va fi unu fac-simile de pe autografiile tuturoru suveraniloru si capiloru de Statu actuali. Pentru redactiune d. Lebey 'si-a asigurat concursulu celoru mai mari scriitori francesi: d-nii Emile Augier, Alex. Dumas fiulu, V. Sardou, Iules Simon Alfred Naquet, ducele de Broglie, etc. D. Iules Simon va dá unu articolu asupra Scóleloru, d. Naquet asupra Divortiuului si ducele de Broglie asupra Academiei francese. Articolulu lui Sardou va fi privitoriu la Naturalismu in literatura. D. Got a promis unu articolu asupra Comediei Francese. Se crede ca d-nii Victor Hugo, Gambetta, Louis Blanc, Charles Blanc, Legouvè, Mézières, etc. vor luá si ei parte. Partea ilustratiiloru nu va fi mai puçinu stralucita; cei mai vestiti artisti au promis colaborarea lor; d-nii Meissomer, Carolus Durau, G. Doré, Vibert, Worms, Cabanel, etc. Frontispiciulu diarului va fi desemnatu de Gustavu Doré, care intr'o compositiune puternica opune o scena de desolare a inundatiunei, unu episod alu serbarei de binefacere ce se organizeaza la Paris. Diaru se va tipari in 300,000 esemplare la tipografi'a Plon care dá gratis presele sale. „Renasc.“

(Bancnote falsificate.) In Turd'a s'a descoperitu o banda de falsificatori de bancnote, aflandu-se la densii si pres'a, cu cari tipereau bancnote de câte diece florini, cari sémena tare cu cele

adeverate. Falsificatorii fura prinsi si dati in judecata.

Soiri ultime.

Presedintele camerei austriace comitele Coronini a impartasitu in siedinti'a dela 11 Nov. cá Maiestatea Sa a binevoitu a luá la cunoscintia adres'a adunarei deputatiloru.

Principele mostenitoriu rusescu cu soci'a, precumu si Maj. Loru regele si regin'a Danimarcei cu ducele de Cumberland au sositu in 14 l. c. in Vien'a. Imperatulu care 'i asteptá la gara ia salutatulu caldurosu si a imbráosiatu mai de multe ori pe principele mostenitoriu.

„Wiener Zeitung“ anuntia cá imperatulu a conferitu comitiloru Henricu Clam-Martinitz si Hohenwart ordinulu corónei de feru clas'a prima.

Domnulu si Dómn'a Romaniei au primitu Lunila palatulu din Bucuresci pe membrii comisiunei tehnice europene aflati in Bucuresci. Dupa informatiunile „Agentiei Havas“ comisiunea tehnica a ascultat in cestiunea Arab-Tabiei pe delegatii romani si pe cei bulgari in modu contradictoriu fara a intrá cu densii in vreo discussiune.

Se asigura de alta parte cá sgomotulu respanditu, mai inainte cá comisiunea s'ar' fi pronuntiatu in contra Romaniei este cu totulu neesactu. Din contra decisiunea comisiunei pare a fi favorabila Romaniei.

Convocare.

Adunarea generala a Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu se va tiené Mercuri in 7/19 Novembre 1879 in sala de desemnu a gimnasiulu rom. gr. or. la 4 óre dupa prandiu.

Fiindu diu'a acést'a si onomastic'a Inaltei Patróné a acestei Reuniuni, a Maiestatii Sale Imperatesei si Reginei nóstre, voru binevoi a asistá membrele Reuniunei la servitiulu divin, ce va avé locu in aceesi di la 9 óre a. p. in biseric'a din Prundu.

Elen'a G. Ioanu Dr. Nicolau Popu
Presidinta. Actuaru.

Librari'a Romana I. C. Tacitu in Brasiovu.

Recomanda tóte scrierile aparute in editur'a Academiei de sciintia din Bucuresci, precum si o seria de **Calendare pe anulu 1880** cu contienutulu fórté variatu.

Analele societatii academice romane: Sesiunile aniloru 1860 1877	Fl. Cr.
1 Tomu	10.—
Sesiunea anului 1878	1.—
Balcescu Nicolae, Istori'a Romaniloru sub Mihaiu Voda-Vitézulu, urmata de scrieri diverse	2.—
Cantemiru Demetriu. Tomulu I. Descriptio Moldaviae cu o charta geografica si nnu facsimile	1.60
Tom. II. Descrierea Moldaviei trad. din textulu originalu latinescu	1.60
Tomulu III. Istori'a imperiului otomanu trad. de Dr. I. Hodosiu, Part. I.	3.20
Tomulu IV. Partea II	4.—
Tomulu V. Partea II. Evenimentele Cantaziniloru si Brancoveniloru, Partea II. Divanul publicate de G. Sion	1.20
Caesar Caiu Iuliu, Comentarele de belo galico, trad. de C. Copacineniu — Comentarele de belulu civile urmate de coment. lui Hirtiu, trad. de Dem. Caianu	2.—
Cicerone M. Tului, Philippicele, trad. de A. Laurianu	1.20
Cipariu Timot. Gramatic'a limbei romane, Part. II syntax'a	2.—
Dictionarul si Glosarul limbei romane	12.—
Dione Cassiu, Istori'a romana dela Nero pēna la Al. Severu, trad. de A. Demetrescu	1.40
Odobescu A. I. Istori'a archeologiei	4.—
Omer. Odyssea si batrachomyomachia, trad. de I. Caragiani	3.20
Salustiu C. C. Catilina si Jugurtha, trad. de D. T. Dobrescu	—,80

Calendarulu pentru toti. Cu unu tablou gratis: „Missiunea Romaniei in Orientu“	1,30
Calendarulu Halimalei	1.06
Calendarulu amasantu	—,80
(Cumperatorii fia ai „Calendarulu pentru toti séu ai Calendarulu amasantu si ai Halimalei, voru luá parte la Premiulu — Loteria, ce se va trage la finele lui Martisoriu 1880, curénda sianse a castigá premiuri de lei noi 200, 100, 50, 20, 10 numerile castigátóre se voru publica prin jurnale).	
Calendarulu amasantu si picantu, cu ilustratiuni xilografice colorate	1.06
Calendarulu pentru Dómné si Domnisióre	—,56
Calendarulu Dorulu (cuprinde poeziile cele mai nóue)	—,56
Calendarulu Puricelului, (cu istorióre comice)	—,30
Almanachu séu Calendaru portativu	—,26
Amiculu poporului, an. XX	—,50
Calendarulu bunului economu	—,45
Calendarulu tipografiei archidiececane (cu Siematismulu bisericiei ortodoxe-orientale romane din Ungaria si Transilvani'a)	—,30
Baritiu G., Dictionariu uugurescu-romanescu bros.	3.—
Dogaru si Dariu, Aritmetica . Esercitiu practice cu numerii dela 1—100 dupa sistemulu decadicu. Partea I bros.	—,25
(Partea II se afla sub pressa.)	
I. Nemoianu, Gramatica maghiara (pag. 306+LXXII)	1.80
A. Densusianu, Negriada, epopeia nationala in 6 canturi	2.—
Aricescu C. D., Istori'a revolutiunei romane dela 1821 si acte justificative la istoria revol. rom. dela 1821 Tom. I—II	3.50

Se primescu abonamente la urmatórele **Romane** fórté interesante: „Contessa Lambertini“ fic'a cardinalulu Antonelli 29 fascic. à 25 cr. — „Dramele Parisulu“ de Ponson du Terrail, trad. din limba francesa „fasc. à 8 cr. — „Catarina Cornaro“, cea mai frumósá regina a Ciprului, dupa G. F. Born trad. de V. Gr. Pop, à fasc. 8 cr. — „Juneti'a regelui Henricu“ de Ponson du Terrail, à fasc. 8 cr. — „Marea otravitóre“, 37 fasc. a 8 cr. —

Preturiile se intielegu **Loco Brasiovu**. La trimiterea sub banda, (Kreuzband) se urca pretiulu cartiloru cu 10%. Sum'a ni se va tramite d'odata cu comand'a.

Subsemnati facu prin acést'a cunoscutu onoratiloru musterii si onor. publicu, cá si-au asortatu

Magazinulu

de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru **haine de tómná** si de **érna** din fabricele **interióre** si **esterióre** si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felulu de **haine barbatesci**, cu preturiile cele mai moderate. **Costume de tómná dela 25 fl. in susu.**

Cu tóta stim'a
A. SCHWARZE & BARTHA.

—19—

Cursulu la burs'a de Vien'a din 10 Novembre st. n. 1879.	
5% Rent'a charthia (Metalliques) . . . 70 85	Obblig. rurali ungare . 87.75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). 80.25	„ „ Banat-Timia. 85.—
Losurile din 1860 . 837.—	„ „ transilvane. 90.—
Actiunile bancei nation. 267.25	„ „ croato-slav. 69.50
„ instit. de creditu 252.25	Argintulu in marfuri . —
Londr'a, 3 luni. . 116.35	Galbini imperatesci . 5.55
	Napoleond'ori . . . 9.30
	Marci 100 imp.germ. . 57.60

Editoru pr.: **Iacobi Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu**
Tipografi'a: **Ioanu Gótt si fiu Henriu.**